

Jhn

Chapter 13

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

- 1 Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα, εἰδὼς ὅ Ἰησοῦς
Sakdèrèngipun nanging ing- riaya saking- Paskah, mangertos ingkang- Yésus
[G4253](#) [G1161](#) [G3588](#) [G1859](#) [G3588](#) [G3957](#) [G1492](#) [G3588](#) [G2424](#)
- ὅτι ἦλθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα, ἵνα μεταβῆ ἐκ τοῦ
bilih sampun-rawuh Panjenenganipun ingkang- wekdalipun, supados pindhah saking ing-
[G3754](#) [G2064](#) [G0846](#) [G3588](#) [G5610](#) [G2443](#) [G3327](#) [G1537](#) [G3588](#)
- κόσμου τούτου, πρὸς τὸν Πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους
jagad punika, dhateng ing- Rama, sampun-nresnani para- tiyang-piyambak
[G2889](#) [G3778](#) [G4314](#) [G3588](#) [G3962](#) [G0025](#) [G3588](#) [G2398](#)
- τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπησεν
ingkang- wonten-ing ing- jagad, ngantos pungkasan Panjenenganipun-nresnani
[G3588](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2889](#) [G1519](#) [G5056](#) [G0025](#)
- αὐτούς,
piyambakipun-sedaya.
[G0846](#)

Anadene sadurunge riyaya Paskah, Gusti Yesu wus mirsa, manawa wus tekan ing titi-mangsane anggone bakal tindak saka ing donya iki sowan marang ing ngarsane Sang Rama. Padha kayadene Panjenengane anggone tansah ngasihi marang para kagungane kang ana ing donya, mangkono uga saiki Panjenengane anggone ngasihi iku nganti tumeka ing wekasane.

- 2 καὶ δεῖπνου γινομένου, τοῦ διαβόλου ἤδη βεβληκότος εἰς
lan dhahar-dalu kalampahan, saking- iblis sampun sampun-nglebetaken dhateng
[G2532](#) [G1173](#) [G1096](#) [G3588](#) [G1228](#) [G2235](#) [G0906](#) [G1519](#)
- τὴν καρδίαν ἵνα παραδοῖ αὐτὸν, Ἰούδας, Σίμωνος
ing- manahipun supados nikelaken Panjenenganipun, Yudas, putranipun-Simon
[G3588](#) [G2588](#) [G2443](#) [G3860](#) [G0846](#) [G2455](#) [G4613](#)
- Ἰσκαριώτου,
Iskariot,
[G2469](#)

Nalika Gusti Yesu karo para sakabate padha bujana, Iblis wus ngosikake pangrantam ana ing sajroning atine Yudas Iskariot, anake Simon, arep mitenah Gusti Yesu.

- 3 εἰδὼς ὅτι πάντα ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Πατὴρ
mangertos bilih sedaya sampun-maringi dhateng-Panjenenganipun ingkang- Rama
[G1492](#) [G3754](#) [G3956](#) [G1325](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3962](#)
- εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθεν καὶ
dhateng ing- astanipun, lan bilih saking Gusti-Allah Panjenenganipun-medal lan
[G1519](#) [G3588](#) [G5495](#) [G2532](#) [G3754](#) [G0575](#) [G2316](#) [G1831](#) [G2532](#)
- πρὸς τὸν Θεὸν ὑπάγει,
dhateng ing- Gusti-Allah Panjenenganipun-tindak,
[G4314](#) [G3588](#) [G2316](#) [G5217](#)

Gusti Yesu mirsa, yen Sang Rama wus masrahake samubarang kabeh marang Panjenengane sarta yen Panjenengane iku pinangkane saka ing Allah, lan wangsul marang Allah.

8 λέγει αὐτῷ Πέτρος, Οὐ μὴ νίψῃς μου
 matur dhateng-Panjenenganipun Pétrus, Mboten badhé Panjenengan-ngumbah kula
[G3004](#) [G0846](#) [G4074](#) [G3756](#) [G3361](#) [G3538](#) [G1473](#)

τοὺς πόδας, εἰς τὸν αἰῶνα. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς αὐτῷ,
 ing- samparan, ngantos ing- salami-laminipun. mangsuli Yésus dhateng-piyambakipun,
[G3588](#) [G4228](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0165](#) [G0611](#) [G2424](#) [G0846](#)

Ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος
 Menawi mboten Kula-ngumbah panjenengan, mboten panjenengan-gadhah bageyan
[G1437](#) [G3361](#) [G3538](#) [G4771](#) [G3756](#) [G2192](#) [G3313](#)

μετ' ἑμοῦ.
 sesarengan-kaliyan Kula.
[G3326](#) [G1473](#)

Unjuke Petrus: "Paduka sampun ngantos ngwijiki suku kawula ing salami-laminipun." Gusti Yesus mangsuli pangandikane: "Manawa Aku ora ngwisuhi kowe, kowe ora nduweni panduman ana ing Aku."

9 λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, μὴ τοὺς πόδας
 matur dhateng-Panjenenganipun Simon Pétrus, Gusti, mboten-namung ing- samparan
[G3004](#) [G0846](#) [G4613](#) [G4074](#) [G2962](#) [G3361](#) [G3588](#) [G4228](#)

μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν.
 kula kémawon, nanging ugi ing- asta lan ing- sirah.
[G1473](#) [G3440](#) [G0235](#) [G2532](#) [G3588](#) [G5495](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2776](#)

Unjuke Simon Petrus: "Gusti, sampun ngamungaken suku kawula kemawon, nanging dalah tangan saha sirah pisan."

10 λέγει αὐτῷ ᾠδὴ Ἰησοῦς, Ὁ λελουμένος οὐκ
 ngandika dhateng-piyambakipun ingkang- Yésus, Ingkang sampun-adus mboten
[G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3588](#) [G3068](#) [G3756](#)

ἔχει χρεῖαν, εἰ μὴ τοὺς πόδας νίψασθαι, ἀλλ'
 gadhah kabetahan, kajawi namung ing- samparan dipunkumbah, nanging
[G2192](#) [G5532](#) [G1487](#) [G3361](#) [G3588](#) [G4228](#) [G3538](#) [G0235](#)

ἔστιν καθαρὸς ὅλος; καὶ ὑμεῖς καθαροί ἐστε,
 piyambakipun-wonten resik sedaya; lan panjenengan-sedaya resik wonten,
[G1510](#) [G2513](#) [G3650](#) [G2532](#) [G4771](#) [G2513](#) [G1510](#)

ἀλλ' οὐχὶ πάντες.
 nanging mboten sedaya.
[G0235](#) [G3780](#) [G3956](#)

Pangandikane Gusti Yesus: "Wong kang wus adus, ora susah adus maneh, cukup mung wisuh sikil bae, awit badane sakojur wus resik. Mangkono uga kowe iku wus resik, mung bae ora kabeh."

11 ἦδει γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν; διὰ τοῦτο
 mangertos amargi ing- ingkang-nikelaken Panjenenganipun; karana punika
[G1492](#) [G1063](#) [G3588](#) [G3860](#) [G0846](#) [G1223](#) [G3778](#)

εἶπεν ὅτι, Οὐχὶ πάντες καθαροί ἐστε.
 Panjenenganipun-ngandika bilih, Mboten sedaya resik panjenengan-sedaya-wonten.
[G3004](#) [G3754](#) [G3780](#) [G3956](#) [G2513](#) [G1510](#)

Awit Gusti Yesus mirsa sapa kang bakal ngulungake sarirane. Marga saka iku Panjenengane ngandika: "Kowe iku ora kabeh resik."

- 12 Ὅτε οὖν ἔνιψεν τοὺς πόδας αὐτῶν,
 Nalika mila Panjenenganipun-sampun-ngumbah ing- samparanipun piyambakipun-sedaya,
[G3753](#) [G3767](#) [G3538](#) [G3588](#) [G4228](#) [G0846](#)
- καὶ ἔλαβεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀνέπεσεν πάλιν,
 lan mendhet ing- agemipun Panjenenganipun, lan lenggah-malih malih,
[G2532](#) [G2983](#) [G3588](#) [G2440](#) [G0846](#) [G2532](#) [G0377](#) [G3825](#)
- εἶπεν αὐτοῖς, Γινώσκετε
 Panjenenganipun-ngandika dhateng-piyambakipun-sedaya, Punapa-panjenengan-sedaya-mangertos
[G3004](#) [G0846](#) [G1097](#)
- τί πεποίηκα ὑμῖν?
 punapa Kula-sampun-tindakaken dhateng-panjenengan-sedaya?
[G5101](#) [G4160](#) [G4771](#)

Sawuse Gusti Yesus ngwijiki sikile para sakabat mau, banjur ngrasuk pangagemane maneh lan wangsul lenggah sarta ngandika: "Apa kowe padha ngreti tegese panggaweKu marang kowe iku mau?"

- 13 ὑμεῖς φωνεῖτέ με Ὁ Διδάσκαλος καὶ ὁ Κύριος, καὶ
 Panjenengan-sedaya nyebut Kula Inkgang- Guru lan ingkang- Gusti, lan
[G4771](#) [G5455](#) [G1473](#) [G3588](#) [G1320](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2962](#) [G2532](#)
- καλῶς λέγετε, εἰμὶ γάρ.
 leres panjenengan-sedaya-ngandika, Kula-punika amargi.
[G2573](#) [G3004](#) [G1510](#) [G1063](#)

Kowe padha nyebut Aku Guru lan Gusti, lan panyebutmu iku wus bener, awit Aku iki pancen Guru lan Gusti.

- 14 εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας, ὁ
 menawi mila Kula sampun-ngumbah panjenengan-sedaya ing- samparan, ingkang-
[G1487](#) [G3767](#) [G1473](#) [G3538](#) [G4771](#) [G3588](#) [G4228](#) [G3588](#)
- Κύριος καὶ ὁ Διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε
 Gusti lan ingkang- Guru, lan panjenengan-sedaya kedah
[G2962](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1320](#) [G2532](#) [G4771](#) [G3784](#)
- ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας.
 satunggal-lan-satunggalipun ngumbah ing- samparan.
[G0240](#) [G3538](#) [G3588](#) [G4228](#)

Dadi manawa Aku iki kang dadi Gusti lan Gurumu wus ngwisuhi sikilmu, dadi kowe iya padha kuwajiban wisuh-winisuhan sikil.

- 15 ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ
 tuladha amargi Kula-sampun-maringi panjenengan-sedaya, supados kados Kula
[G5262](#) [G1063](#) [G1325](#) [G4771](#) [G2443](#) [G2531](#) [G1473](#)
- ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε.
 sampun-tindakaken dhateng-panjenengan-sedaya, lan panjenengan-sedaya nindakaken.
[G4160](#) [G4771](#) [G2532](#) [G4771](#) [G4160](#)

Awit Aku wus menehi tuladha marang kowe, supaya kowe kabeh uga nindakake kaya kang wus Daktindakake marang kowe.

- 16 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστιν δοῦλος
 saestu saestu Kula-ngandika dhateng-panjenengan-sedaya, mboten wonten abdi
[G0281](#) [G0281](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3756](#) [G1510](#) [G1401](#)
- μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μείζων
 langkung-ageng tinimbang- bendara piyambakipun, ugi-mboten rasul langkung-ageng
[G3173](#) [G3588](#) [G2962](#) [G0846](#) [G3761](#) [G0652](#) [G3173](#)
- τοῦ πέμψαντος αὐτόν.
 tinimbang- ingkang-ngutus piyambakipun.
[G3588](#) [G3992](#) [G0846](#)

Satemen-temene pituturKu marang kowe: Sawijining abdi iku ora ngungkuli bendarane, utawa sawijining utusan iya ora ngungkuli kang ngutus.

- 17 εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε
 menawi bab-punika panjenengan-sedaya-mangertos, rahayu panjenengan-sedaya-wonten
[G1487](#) [G3778](#) [G1492](#) [G3107](#) [G1510](#)
- ἐὰν ποιῆτε αὐτά.
 menawi panjenengan-sedaya-nindakaken punika.
[G1437](#) [G4160](#) [G0846](#)

Manawa kowe padha sumurup prakara iki kabeh, rahayu kowe, manawa kowe kabeh padha nglakoni.

- 18 οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω. ἐγὼ οἶδα τίνας
 mboten bab sedaya panjenengan-sedaya Kula-ngandika. Kula mangertos sinten
[G3756](#) [G4012](#) [G3956](#) [G4771](#) [G3004](#) [G1473](#) [G1492](#) [G5101](#)
- ἐξελεξάμην, ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, Ὁ τρώγων
 Kula-sampun-pilih, nanging supados ingkang- Kitab-Suci kaleksanan, Ingkang nedha
[G1586](#) [G0235](#) [G2443](#) [G3588](#) [G1124](#) [G4137](#) [G3588](#) [G5176](#)
- μου τὸν ἄρτον, ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ.
 Kula ing- roti, ngangkat dhateng Kula ing- tumitipun piyambakipun.
[G1473](#) [G3588](#) [G0740](#) [G1869](#) [G1909](#) [G1473](#) [G3588](#) [G4418](#) [G0846](#)

PituturKu iki ora tumrap kowe kabeh: Aku weruh, sapa kang wus Dakpiji. Nanging kudu kayektenan tulisan kang mangkene surasane: Tiyang ingkang tumut nendha roti Kawula, punika sampun ngagagaken sukunipun dhateng Kawula.

- 19 ἀπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν, πρὸ τοῦ
 saking sarunika Kula-ngandika dhateng-panjenengan-sedaya, sakdèrèngipun ing-
[G0575](#) [G0737](#) [G3004](#) [G4771](#) [G4253](#) [G3588](#)
- γενέσθαι, ἵνα πιστεύσητε ὅταν γένηται, ὅτι
 kalampahan, supados panjenengan-sedaya-pitados nalika punika-kalampahan, bilih
[G1096](#) [G2443](#) [G4100](#) [G3752](#) [G1096](#) [G3754](#)
- ἐγὼ εἶμι.
 Kula-punika inggih-punika.
[G1473](#) [G1510](#)

Samengko kowe padha Daktuturi sadurunge bab iku kalakon, supaya manawa bab iku kalakon, kowe padha pracaya, yen iya Aku iki Panjenengane.

- 20 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ λαμβάνων
 saestu saestu Kula-ngandika dhateng-panjenengan-sedaya, ingkang nampèni
[G0281](#) [G0281](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3588](#) [G2983](#)
- ἄν τινὰ πέμψω, ἐμὲ λαμβάνει; ὁ δὲ
 sinten-kémawon-ingkang satunggaling-tiyang Kula-utus, Kula nampèni; ingkang nanging
[G0302](#) [G5100](#) [G3992](#) [G1473](#) [G2983](#) [G3588](#) [G1161](#)
- ἐμὲ λαμβάνων, λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.
 Kula nampèni, nampèni ingkang- ingkang-ngutus Kula.
[G1473](#) [G2983](#) [G2983](#) [G3588](#) [G3992](#) [G1473](#)

| Satemen-temene pituturKu marang kowe: Sing sapa nampani wong kang Dakutus, iku nampani Aku, lan sapa kang nampani Aku, iku nampani Panjenengane kang ngutus Aku.”

- 21 Ταῦτα εἰπὼν, <ὁ> Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι,
 Bab-punika sasampunipun-ngandika, ingkang- Yésus bingung wonten-ing- rohipun,
[G3778](#) [G3004](#) [G3588](#) [G2424](#) [G5015](#) [G3588](#) [G4151](#)
- καὶ ἔμαρτύρησεν καὶ εἶπεν, Ἄμὴν ἀμὴν λέγω
 lan nyeksèni lan ngandika, Saestu saestu Kula-ngandika
[G2532](#) [G3140](#) [G2532](#) [G3004](#) [G0281](#) [G0281](#) [G3004](#)
- ὑμῖν, ὅτι εἶς ἐξ ὑμῶν παραδώσει
 dhateng-panjenengan-sedaya, bilih satunggal saking panjenengan-sedaya badhꦱꦶꦏꦺꦭꦏꦺꦤ
[G4771](#) [G3754](#) [G1520](#) [G1537](#) [G4771](#) [G3860](#)
- με.
 Kula.
[G1473](#)

| Sawuse Gusti Yesus ngandika mangkono, Panjenengane banget trenyuh ing galih, sarta banjur paring paseksen mangkene: “Satemen-temene pituturKu marang kowe: Wong siji panunggalanmu bakal ngulungake Aku.”

- 22 ἔβλεπον εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταί, ἀπορούμενοι περὶ τίνος
 ningali dhateng satunggal-lan-satunggalipun para- murid, bingung bab sinten
[G0991](#) [G1519](#) [G0240](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0639](#) [G4012](#) [G5101](#)
- λέγει.
 Panjenenganipun-ngandika.
[G3004](#)

| Para sakabat tumuli padha pandeng-pandengan, kanthi melang-melang, sapa kang dipangandikake iku.

- 23 ἦν ἀνακείμενος εἶς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,
 wonten lenggah-dhahar satunggal saking antawisipun- murid Panjenenganipun,
[G1510](#) [G0345](#) [G1520](#) [G1537](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#)
- ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ
 wonten-ing ing- pangkon saking- Yésus, ingkang Panjenenganipun-tresnani ingkang-
[G1722](#) [G3588](#) [G2859](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3739](#) [G0025](#) [G3588](#)
- Ἰησοῦς,
 Yésus.
[G2424](#)

| Sawijining sakabate, iya iku sakabat kang dikasihi dening Gusti Yesus, lungguh sendhen sandhing Panjenengane, ing sisih tengene,

24 νεύει οὖν τούτω Σίμων Πέτρος, ἰκαὶ λέγει
 aweh-isyarat mila dhateng-piyambakipun Simon Pétrus, ἰlan matur
[G3506](#) [G3767](#) [G3778](#) [G4613](#) [G4074](#) [G2532](#) [G3004](#)

αὐτῷ, πυθέσθαι τίς <ἄν> εἶη περὶ οὗ
 dhateng-piyambakipun, dangu sinten ingkang badhé-dados bab ingkang
[G0846](#) [G4441](#) [G5101](#) [G0302](#) [G1510](#) [G4012](#) [G3739](#)

λέγει?
 Panjenenganipun-ngandika?
[G3004](#)

iku disasmitani dening Simon Petrus sarta dicalathoni: "Nyuwuna pirsapa sapa kang dipangandikakake iku."

25 ἀναπεσῶν [οὖν] ἐκεῖνος οὕτως ἐπὶ τὸ στηθος τοῦ Ἰησοῦ,
 nyendhekaken [mila] piyambakipun makaten dhateng ing- dadanipun saking- Yésus,
[G0377](#) [G3767](#) [G1565](#) [G3779](#) [G1909](#) [G3588](#) [G4738](#) [G3588](#) [G2424](#)

λέγει αὐτῷ, Κύριε, τίς ἐστιν?
 matur dhateng-Panjenenganipun, Gusti, sinten punika?
[G3004](#) [G0846](#) [G2962](#) [G5101](#) [G1510](#)

Sakabat kang lungguh cedhak Gusti Yesus mau tumuli noleh sarta matur marang Gusti Yesus: "Gusti, sinten tiyangipun?"

26 ἀποκρίνεται ἰοῦν ὁ Ἰησοῦς, ἑκεῖνός ἐστιν ὃ ἐγώ,
 mangsuli ἰmila ἰ ingkang- Yésus, Punika inggih-punika dhateng-sinten Kula,
[G0611](#) [G3767](#) [G3588](#) [G2424](#) [G1565](#) [G1510](#) [G3739](#) [G1473](#)

βάψω τὸ ψωμίον, καὶ δώσω. αὐτῷ βάψας
 badhꦑꦸꦭꦸꦥꦏꦺ ing- roti-potongan, lan badhꦱꦶꦂꦶꦁꦏꦺ. dhateng-piyambakipun ngelupaken
[G0911](#) [G3588](#) [G5596](#) [G2532](#) [G1325](#) [G0846](#) [G0911](#)

οὖν τὸ ψωμίον, λαμβάνει καὶ δίδωσιν Ἰούδα,
 mila ing- roti-potongan, Panjenenganipun-mendhet lan maringi dhateng-Yudas,
[G3767](#) [G3588](#) [G5596](#) [G2983](#) [G2532](#) [G1325](#) [G2455](#)

Σίμωνος Ἰσκαριώτου.
 putranipun-Simon Iskariot.
[G4613](#) [G2469](#)

Paring wangsulane Gusti Yesus: "Wonge iya iku kang bakal Dakwenehi roti sawuse Dakcelupake." Sawuse ngandika mangkono, banjur mundhut roti sarta kacelupake tumuli kaparingake marang Yudas anake Simon Iskariot.

27 καὶ μετὰ τὸ ψωμίον, τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον
 lan sasampunipun ing- roti-potongan, lajeng lumebet dhateng piyambakipun
[G2532](#) [G3326](#) [G3588](#) [G5596](#) [G5119](#) [G1525](#) [G1519](#) [G1565](#)

ὁ Σατανᾶς. λέγει οὖν αὐτῷ <ὁ> Ἰησοῦς,
 ingkang- Sétan. ngandika mila dhateng-piyambakipun ingkang- Yésus,
[G3588](#) [G4567](#) [G3004](#) [G3767](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#)

ὁ ποιεῖς, ποιήσον τάχιον.
 Punapa-ingkang panjenengan-tindakaken, tindakna langkung-rikat.
[G3739](#) [G4160](#) [G4160](#) [G5032](#)

Lan sawuse nampani roti iku, Yudas tumuli kapanjangan Iblis. Gusti Yesus tumuli ngandika marang dheweke: "Apa kang dadi sedyamu iku enggal tindakna!"

- 28 τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω, τῶν ἀνακειμένων,
 punika nanging mboten-wonten-satunggal-pun mangertos, saking- ingkang-lenggah-dhahar,
[G3778](#) [G1161](#) [G3762](#) [G1097](#) [G3588](#) [G0345](#)
- πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ;
 kanggé punapa Panjenenganipun-ngandika dhateng-piyambakipun;
[G4314](#) [G5101](#) [G3004](#) [G0846](#)

Ananging ora ana wong siji-sijia ing antarane para sakabat kang padha kembulan iku kang mangreti, apa karsane Gusti Yesus ngandika mangkono marang Yudas iku.

- 29 τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν Ἰούδας, ὅτι
 sawetawis amargi ngira, amargi ing- peti-arta gadhah Yudas, bilih
[G5100](#) [G1063](#) [G1380](#) [G1893](#) [G3588](#) [G1101](#) [G2192](#) [G2455](#) [G3754](#)
- λέγει αὐτῷ «ὁ» Ἰησοῦς, Ἀγόρασον ὧν χρειάν
 ngandika dhateng-piyambakipun ingkang- Yésus, Tumbas punapa-ingkang kabetahan
[G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G0059](#) [G3739](#) [G5532](#)
- ἔχομεν, εἰς τὴν ἑορτήν; ἢ τοῖς πτωχοῖς, ἵνα τι
 kita-gadhah, kanggé ing- riaya; utawi dhateng-para- tiyang-miskin, supados punapa
[G2192](#) [G1519](#) [G3588](#) [G1859](#) [G2228](#) [G3588](#) [G4434](#) [G2443](#) [G5100](#)
- δῶ.
 Panjenenganipun-maringi.
[G1325](#)

Sarehne Yudas kang nyekel kas, ana kang duwe pangira manawa Gusti Yesus ngutus Yudas tuku apa-apa kang prelu kanggo riyaya iku, utawa didhawuhi dedana marang wong miskin.

- 30 λαβῶν οὖν τὸ ψωμίον, ἐκεῖνος ἐξήλθεν εὐθύς; ἦν δὲ
 mendhet mila ing- roti-potongan, piyambakipun medal énggal; wonten nanging
[G2983](#) [G3767](#) [G3588](#) [G5596](#) [G1565](#) [G1831](#) [G2112](#) [G1510](#) [G1161](#)
- νύξ.
 dalu.
[G3571](#)

Yudas nampani roti iku banjur enggal-enggal lunga. Nalika iku wayahe wis wengi.

- 31 Ὅτε οὖν ἐξήλθεν, λέγει Ἰησοῦς, Νῦν ἐδοξάσθη ὁ
 Nalika mila piyambakipun-medal, ngandika Yésus, Sapunika kaluhuraken ingkang-
[G3753](#) [G3767](#) [G1831](#) [G3004](#) [G2424](#) [G3568](#) [G1392](#) [G3588](#)
- Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν
 Putra saking- manungsa, lan ingkang- Gusti-Allah kaluhuraken wonten-ing
[G5207](#) [G3588](#) [G0444](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2316](#) [G1392](#) [G1722](#)
- αὐτῷ.
 Panjenenganipun.
[G0846](#)

Sawuse Yudas lunga, Gusti Yesus banjur ngandika: "Samengko Putraning Manungsa kaluhurake sarta Gusti Allah kaluhurake ana ing sarirane.

- 32 εἰ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ
 menawi ingkang- Gusti-Allah kaluhuraken wonten-ing Panjenenganipun, lan ingkang-
[G1487](#) [G3588](#) [G2316](#) [G1392](#) [G1722](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3588](#)
- Θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν αὐτῷ, καὶ
 Gusti-Allah badhꦧꦱꦸꦭꦶꦏꦸꦲꦏꦺꦤ Panjenenganipun wonten-ing piyambakipun-piyambak, lan
[G2316](#) [G1392](#) [G0846](#) [G1722](#) [G0848](#) [G2532](#)
- εὐθὺς δοξάσει αὐτόν.
 énggal badhꦧꦱꦸꦭꦶꦏꦸꦲꦏꦺꦤ Panjenenganipun.
[G2112](#) [G1392](#) [G0846](#)

Manawa Gusti Allah kaluhurake ana ing sarirane, Gusti Allah iya bakal ngluhurake Panjenengane ana ing sarirane piyambak, malah Panjenengane bakal tumuli kaluhurake.

- 33 τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἶμι.
 para-anak, taksih sakedhik sesarengan-kaliyan panjenengan-sedaya Kula-wonten.
[G5040](#) [G2089](#) [G3398](#) [G3326](#) [G4771](#) [G1510](#)
- ζητήσετέ με; καὶ, καθὼς εἶπον τοῖς
 Panjenengan-sedaya-badhꦧꦱꦸꦭꦶꦏꦸꦲꦏꦺꦤ Kula; lan, kados Kula-sampun-ngandika dhateng-para-
[G2212](#) [G1473](#) [G2532](#) [G2531](#) [G3004](#) [G3588](#)
- Ἰουδαίους, ὅτι Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε
 tiyang-Yahudi, bilih Dhateng-pundi Kula tindak, panjenengan-sedaya mboten saged
[G2453](#) [G3754](#) [G3699](#) [G1473](#) [G5217](#) [G4771](#) [G3756](#) [G1410](#)
- ἐλθεῖν; καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι.
 rawuh; lan dhateng-panjenengan-sedaya Kula-ngandika sarunika.
[G2064](#) [G2532](#) [G4771](#) [G3004](#) [G0737](#)

He, anak-anakuKu, anggonKu tunggal karo kowe mung kari sadhela. Kowe bakal padha nggoleki Aku, kayadene anggonKu wus tutur marang wong Yahudi: Ing ngendi paranKu, kowe ora bakal padha bisa mrana, saiki Aku iya pitutur mangkono marang kowe.

- 34 ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε
 dhawuh énggal Kula-maringi panjenengan-sedaya, supados panjenengan-sedaya-nresnani
[G1785](#) [G2537](#) [G1325](#) [G4771](#) [G2443](#) [G0025](#)
- ἀλλήλους; καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς, ἵνα καὶ
 satunggal-lan-satunggalipun; kados Kula-sampun-nresnani panjenengan-sedaya, supados ugi
[G0240](#) [G2531](#) [G0025](#) [G4771](#) [G2443](#) [G2532](#)
- ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.
 panjenengan-sedaya nresnani satunggal-lan-satunggalipun.
[G4771](#) [G0025](#) [G0240](#)

Kowe padha Dakwenehi pepakon anyar, iya iku supaya kowe padha tresna-tinresnanana: dikaya anggonKu wus tresna marang kowe, kowe iya padha tresna-tinresnanana uga.

- 35 ἐν τούτῳ γνώσκονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί
 wonten-ing punika badhꦧꦱꦸꦭꦶꦏꦸꦲꦏꦺꦤ sedaya-tiyang bilih Kula muridipun
[G1722](#) [G3778](#) [G1097](#) [G3956](#) [G3754](#) [G1699](#) [G3101](#)
- ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν
 panjenengan-sedaya-wonten, menawi katresnan panjenengan-sedaya-gadhah wonten-ing
[G1510](#) [G1437](#) [G0026](#) [G2192](#) [G1722](#)
- ἀλλήλους.
 satunggal-lan-satunggalipun.
[G0240](#)

